Міністерство охорони здоров'я України Українська медична стоматологічна академія

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Перший проректор з науково-педагогічної роботи В.М. Дворник

15 "Тикавия 2020 року

ІНОЗЕМНА (АНГЛІЙСЬКА) МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

БУС
другий (магістерський) рівень вищої освіти
22 «Охорона здоров'я» 222 «Медицина»
магістр медицини
Лікар
Денна
2 курс, III – IV семестри
Схвалено цикловою методичною комісією «Гуманітарні, соціально- економічні та фундаментальні дисципліни»
Голова <u>По честе</u> Лобань Г.А.
Протокол від 19, 05 20 № 9

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по	Костенко Вікторія Геннадіївна		
батькові викладача	кандидат філологічних наук (2000), доцент (2007)		
(викладачів), науковий			
ступінь, учене звання			
Профайл викладача	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-		
(викладачів)	students/kafedry/inoz-mov/workers		
Контактний телефон	+380532-608-704		
E-mail:	victoriakost20@gmail.com		
Сторінка кафедри на	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-		
сайті УМСА	students/kafedry/inoz-mov/workers		

Прізвище, ім'я, по	Знаменська Іванна Владиславівна
батькові викладача	кандидат філологічних наук (2007), доцент (2011)
(викладачів), науковий	
ступінь, учене звання	
Профайл викладача	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-
(викладачів)	students/kafedry/inoz-mov/workers
Контактний телефон	+380532-608-704
E-mail:	<u>ivannaznamenska@gmail.com</u>
Сторінка кафедри на	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-
сайті УМСА	students/kafedry/inoz-mov/workers

Прізвище, ім'я, по	Пісоцька Олена Олександрівна			
батькові викладача	кандидат педагогічних наук (2010), доцент (2012)			
(викладачів), науковий				
ступінь, учене звання				
Профайл викладача	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-			
(викладачів)	students/kafedry/inoz-mov/workers			
Контактний телефон	+380532-608-704			
E-mail:	pesotskaya@i.ua			
Сторінка кафедри на	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-			
сайті УМСА	students/kafedry/inoz-mov/workers			

Прізвище, ім'я, по	Лисанець Юлія Валеріївна		
батькові викладача	кандидат філологічних наук (2013), доцент (2019)		
(викладачів), науковий			
ступінь, учене звання			
Профайл викладача	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-		
(викладачів)	students/kafedry/inoz-mov/workers		
Контактний телефон	+380532-608-704		
E-mail:	julian.rivage@gmail.com		
Сторінка кафедри на	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-		
сайті УМСА	students/kafedry/inoz-mov/workers		

Прізвище, ім'я, по	Сліпченко Лариса Борисівна			
батькові викладача	кандидат педагогічних наук (2014), доцент (2016)			
(викладачів), науковий				
ступінь, учене звання				
Профайл викладача	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-			
(викладачів)	students/kafedry/inoz-mov/workers			
Контактний телефон	+380532-608-704			
E-mail:	larchikslipa@ukr.net			
Сторінка кафедри на	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-			
сайті УМСА	students/kafedry/inoz-mov/workers			

Прізвище, ім'я, по	Гаврильєва Ксеня Григорівна		
батькові викладача	кандидат філологічних наук (2013)		
(викладачів), науковий			
ступінь, учене звання			
Профайл викладача	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-		
(викладачів)	students/kafedry/inoz-mov/workers		
Контактний телефон	+380532-608-704		
E-mail:	gavriljeva_1986@ukr.net		
Сторінка кафедри на	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-		
сайті УМСА	students/kafedry/inoz-mov/workers		
Прізвище, ім'я, по	Ефендієва Світлана Миколаївна		
батькові викладача			
(викладачів), науковий			
ступінь, учене звання			
Профайл викладача	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-		
(викладачів)	students/kafedry/inoz-mov/workers		
Контактний телефон	+380532-608-704		
E-mail:	svetlanaefendiieva@gmail.com		
Сторінка кафедри на	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-		
сайті УМСА	students/kafedry/inoz-mov/workers		

Прізвище, ім'я, по	Шерстюк Наталія Олександрівна
батькові викладача	
(викладачів), науковий	
ступінь, учене звання	
Профайл викладача	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-
(викладачів)	students/kafedry/inoz-mov/workers
Контактний телефон	+380532-608-704
E-mail:	nataliasherstiuk@gmail.com
Сторінка кафедри на	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-
сайті УМСА	students/kafedry/inoz-mov/workers

Прізвище, ім'я, по	Прийма Лада Юріївна
батькові викладача	

(викладачів), науковий	
ступінь, учене звання	
Профайл викладача	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-
(викладачів)	students/kafedry/inoz-mov/workers
Контактний телефон	+380532-608-704
E-mail:	lada993@ukr.net
Сторінка кафедри на	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-
сайті УМСА	students/kafedry/inoz-mov/workers

Прізвище, ім'я, по	Танько Наталія Григорівна
батькові викладача	
(викладачів), науковий	
ступінь, учене звання	
Профайл викладача	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-
(викладачів)	students/kafedry/inoz-mov/workers
Контактний телефон	+380532-608-704
E-mail:	tanaliss48@gmail.com
Сторінка кафедри на	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/foreign-
сайті УМСА	students/kafedry/inoz-mov/workers

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 6,0 кредитів ECTS 180 годин, із них:

Лекції (год.) – програмою не передбачені

Практичні (семінари) (год.) -70 год. (у т.ч. 4 год. ПМК)

Самостійна робота (год). – 110 год.

Вид контролю - підсумковий модульний контроль

Ознаки навчальної дисципліни

Характер дисципліни (нормативна/ вибіркова): нормативна

Рік навчання: II Семестр: III, IV

Політика навчальної дисципліни

Загальні засади, на яких грунтується політика вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням»: дотримання суб'єктами освітнього процесу (здобувачами вищої освіти й викладачами) правил академічної доброчесності, свідома відмова від будь-яких форм академічного плагіату; залучення здобувачів освіти до академічної культури й наукової роботи; формування рівня теоретичних знань, умінь, практичних навичок, необхідних

майбутньої професійної діяльності; збереження популяризація та ДЛЯ національних і професійних загальнолюдських, цінностей; ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами медичної етики й деонтології; пропагування здорового способу життя; створення умов для підтримання суб'єктами освітнього процесу позитивного іміджу та ділової репутації УМСА у вітчизняному й зарубіжному освітньо-науковому просторі; створення умов для реалізації мовних, інтелектуальних і когнітивних здібностей здобувачів вищої освіти; формування гуманістичного світогляду, толерантності, мультикультурності.

Конкретні вимоги: неприпустимість пропусків і запізнень без поважної причини; активна участь здобувачів вищої освіти на практичних заняттях; систематичне виконання всіх видів завдань, передбачених робочою навчальною дисципліни «Іноземна навчальної мова за професійним спрямуванням»; заборона користуватися девайсами, крім випадків, коли на занятті застосовуються інтерактивні програми Kahoot чи Quizlet. Система заохочень: здобувачі вищої освіти – переможці ІІ етапу Всеукраїнської студентської олімпіади (міжнародних олімпіад) з англійської мови можуть бути звільнені від відвідування практичних занять як такі, що достроково виконали навчальну програму; здобувачі вищої освіти и – учасники наукового гуртка, які демонструють високі особисті наукові досягнення, можуть претендувати на отримання автоматом найвищого бала за ПМК з дисципліни. Політика у сфері оцінювання всіх видів навчальних досягнень здобувачі вищої освіти ґрунтується на принципах прозорості, об'єктивності й відкритості. Кафедра дотримується неухильного курсу щодо викорінення будь-яких проявів суб'єктивізму й заангажованості щодо оцінювання, а також принципів індивідуалізації і диференціації в навчанні.

Загальні положення політики викладені в:

«Положенні про організацію освітнього процессу»: https://www.umsa.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/o3MhEcAIDHFI4AilBuVYu8T0PfVtJeVK6qnv33oi.pdf;

«Кодексі академічної доброчесності»: https://www.umsa.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/xugb1mKV2PTYPLLu13JtfSgoV7Kpv9CzhulKT0rP.pdf

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Вивчення навчальної дисципліни «Іноземна (англійська) мова за професійним спрямуванням» здійснюється впродовж ІІІ та ІV семестру ІІ року навчання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є обсяг лексики та граматики з англійської мови, що дає можливість здійснювати продуктивне професійне спілкування та одержувати необхідну професійну інформацію з англомовних усних та письмових джерел. Вивчення здобувачами вищої освіти фахового матеріалу англійською мовою інтегрується із дисциплінами, які входять до бази «Крок 1. Медицина»: нормальна анатомія, біологія, біохімія, гістологія, мікробіологія, нормальна фізіологія, патологічна анатомія, патологічна фізіологія та фармакологія.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити (знання та навички, якими повинен володіти здобувач вищої освіти, щоб приступити до вивчення дисципліни, або перелік попередньо прослуханих дисциплін).

Іноземна (англійська) мова за професійним спрямуванням як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні дисциплін іноземна (англійська) мова та латинська мова.

Постреквізити (дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни).

Іноземна (англійська) мова за професійним спрямуванням як навчальна дисципліна закладає основи знань медичної термінології з дисциплін біологія, біохімія, мікробіологія, нормальна анатомія, нормальна фізіологія, гістологія, патологічна анатомія, патологічна фізіологія, фармакологія з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- метою навчальної дисципліни «Іноземна (англійська) мова за професійним спрямуванням» є формування у здобувачів вищої освіти студентівмедиків іншомовної професійно-орієнтованої комунікативної компетентності.
- основними завданнями вивчення дисципліни «Іноземна (англійська) мова за професійним спрямуванням» є інтерпретувати зміст загальнонаукової літератури іноземною мовою; демонструвати вміння спілкуватися іноземною мовою в усній та письмовій формах; розвивати комунікативні навички культурологічного характеру; удосконалити навички швидкого безперекладного читання текстів або тестових завдань до ліцензійного іспиту «Крок 1. Медицина» субтесту із відповідними завданнями англійською мовою.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні, матриця компетентностей) Відповідно до Національної рамки кваліфікацій фахівці другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» під час вивчення дисципліни «Іноземна (англійська) мова за професійним спрямуванням» повинні набути здатності самостійно розв'язувати складні навчальні та професійні задачі й проблеми у галузі медицини засобами іноземної мови, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій у сфері охорони здоров'я та у межах своєї спеціальності.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти низки компетентностей, а саме:

- *інтегральних:* здатність розв'язувати типові і складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання, а також у професійній діяльності фахівців у галузі охорони здоров'я, проведення наукових досліджень і/або здійснення інновацій із застосуванням положень, теорій і методів фундаментальних та клінічних медичних наук в умовах, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і вимог;

- загальних: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності; навички використання ІКТ; здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; навички міжособистісної взаємодії; здатність працювати автономно; прихильність безпеці життєдіяльності; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; прагнення до збереження довкілля; здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

- предметні (спеціальні):

здатність коректного використання структурно-лексичних аспектів іноземної мови спеціальності у процесі навчання та професійної діяльності; здатність організовувати та брати участь у навчальному процесі закладу вищої медичної освіти в іншомовному середовищі; використовувати лінгвістичні засоби іноземної мови з метою вирішення навчальних завдань; здатність застосування іноземної мови під час професійної діяльності на робочому місті, в адміністративних закладах охорони здоров'я та університетських лікарнях в іншомовному середовищі; здатність проведення медичної консультації у іншомовному середовищі, володіння іноземною мовою та варіативно-адаптивному рівні під час міжособистісної взаємодії у професійному середовищі; здатність ефективного використання іноземної мови під час оформлення історії хвороби пацієнтів, встановлення діагнозу, призначення лікування, виписування рецепту, надання професійних консультацій щодо профілактики захворювань, дієти та здорового способу життя здатність здійснення усного та письмового перекладу науковомедичної літератури іноземною та рідною мовами; здатність проведення наукових досліджень, розумінні оригінальної літератури іноземною мовою на медичну тематику, інтерпретації змісту загальнонаукової літератури іноземною мовою; здатність використання засобів сучасних інформаційних технологій під час спілкування іноземною мовою та передачі інформації; здатність використовувати іноземну мову спеціальності на належному рівні; дотримання граматичних норм іноземної мови; здатність належної морально-етичної поведінки та професійної обов'язків, діяльності, дотримання громадянських прав та підвищення загальноосвітнього культурного рівня.

Матриця компетентностей

матрици компетентностен				
Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	Загаль	ьні компетентн	ості	
1. Здатність до	Знати способи	Уміти	Встановлювати	Відповідальність за
абстрактного	аналізу,	аналізувати і	відповідні	своєчасне набуття
мислення, аналізу та	синтезу та	синтезувати	зв'язки для	сучасних знань
синтезу	подальшого	інформацію,	досягнення	
	сучасного	приймати	цілей	
	навчання	обґрунтовані		
		рішення,		
		набувати		

		сучасні		
		знання		
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання	Уміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у навальній/ професійній діяльності	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань і пояснень, що їх обгрунтовують, до фахівців і нефахівців	Відповідальність за прийняття рішень у складних і невизначених умовах
3. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності	Мати глибокі знання з англійської мови за професійним спрямуванням, розуміти її роль і функції у структурі професійної діяльності	Уміти здійснювати професійну діяльність, яка потребує оновлення й інтеграції знань	Здатність ефективно формувати комунікативні стратегії і тактики у процесі навчальнопрофесійної та професійної діяльності	Відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності
4. Навички використання ІКТ	Мати глибокі знання в галузі ІКТ, які застосовуються у професійній діяльності	Уміти використо- вувати ІКТ у професійній галузі, яка потребує постійного оновлення та інтеграції знань	Використовувати ІКТ у професійній діяльності	Відповідальність за розвиток професійних знань і вмінь
5. Здатність вчитися і бути сучасно навченим	Уміння самостійно здобувати нові знання, необхідні для ефективного здійснення навчальної і професійної діяльності	Уміти здійснювати навчальну / професійну діяльність, яка потребує оновлення та інтеграції знань	Здатність ефективно формувати комунікативні стратегії і тактики у процесі навчальнопрофесійної та професійної діяльності	Відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності
6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	Знати методи застосування знань при вирішенні практичних питань.	Уміти використову вати знання в різноманітних практичних ситуаціях	Встановлювати зв'язки по вертикалі та горизонталі залежно від практичної ситуації	Відповідальність за своєчасність прийнятих рішень у практичних ситуаціях
7. Навички міжособистісної	Знати тактики та стратегії	Уміти обирати	Використовувати стратегії	Відповідальність за вибір, стратегію і

взаємодії	спілкування,	способи та	спілкування та	тактику комунікації
	закони та способи	стратегії спілкування	навички міжособистісної	
	комунікативної	для	взаємодії	
	поведінки	забезпечення	20Weirio All	
		ефективної		
		командної		
		роботи		
8. Здатність	Знати методи	Уміти	Встановлювати	Відповідальність за
працювати автономно	застосування	використову	зв'язки по	своєчасність
	знань при	вати знання	вертикалі та	прийнятих рішень
	вирішенні	В	горизонталі	у даних ситуаціях
	практичних	різноманітних	залежно від	
	питань	практичних	практичної	
		ситуаціях	ситуації	
9. Здатність діяти	Знати основні	Уміти	Дотримуватися	Відповідальність за
на основі етичних	правила	використо-	таких	вибір, стратегію і
міркувань (мотивів)	сучасної етики	вувати	важливих	тактику комунікації
	та деонтології.	вербальні та	максим спеціальної	
		паравербель ні засоби	комунікації, як	
		для	лаконізм, з	
		зниження	огляду на	
		або	відсутність в	
		попередження	українській	
		негативного	мові коротких	
		емоційного	номінацій, і	
		впливу на	точність	
		пацієнта,	висловлювання;	
		вуалювання	зниження або	
		негативної	попередження	
		інформації	негативного	
			емоційного	
			впливу на	
			пацієнта,	
			вуалюваннія	
			негативної	
			інформації	
			ШЛЯХОМ Використания	
			використання латиномовних	
			ресурсів	
10. Здатність	Знати методи	Вміти	Встановлювати	Відповідальність за
оцінювати та	оцінювання	забезпечуват	зв'язки для	якісне виконання
забезпечувати якість	показників	и якісне	забезпечення	робіт
виконуваних робіт	якості	виконання	якісного	
	діяльності.	робіт	виконання	
			робіт	
11. Прагнення до	Знати	Вміти	Вносити	Відповідальність
збереження	проблеми	формувати	пропозиції	за дотримання
навколишнього	збереження	вимоги до	відповідним	норм і правил
середовища	навколишнього	себе та	органам та	збереження
	середовища та	оточуючих	установам .	навколишнього
	шляхи його	щодо	щодо заходів	середовища в

	збереження	збереження	до збереження	рамках своєї
		навколишнь	та охороні	компетенції
		ОГО	навколишнього	
10 0	n	середовища	середовища	D: : :
12. Здатність діяти	Знати свої	Формувати	Здатність	Відповідальність
соціально	соціальні та	СВОЮ	донести свою	за громадянську
відповідально та	громадські	громадянськ	громадську та	позицію та
громадянсько свідомо	права й	у свідомість,	соціальну	діяльність
	обов'язки	уміти діяти	позицію	
		відповідно		
	Carriaga	до неї		
 Збирання 	Мати (Спеціальна) — Мати	і (фахові) компе		Поттилительная
1		Уміти коректно		Дотримуючись
інформації про пацієнта	спеціалізовані	застосовувати термінологію,	нормативних	етичних та
	знання фахової	фахову лексику	документів вести медичну	юридичних норм, нести
	*	1 2	_	відповідальність
	лексики, термінології,	при формулюванні	документацію	за прийняття
	яка	діагнозів,		обґрунтованих
	застосовується	методик		рішень і дій щодо
	у стандартних	обстежень,		правильності
	методиках	виборі/		формулювання
	обстеження	корегуванні		попереднього
	пацієнта,	лікарських		клінічного
	алгоритмах	призначень		діагнозу
	діагностики	F		захворювання
	захворювань			F
2. Оцінювання	Мати	Уміти	Обґрунтовано	Нести
результатів	спеціалізовані	аналізувати	формулювати	відповідальність
лабораторних та	знання	результати	та оцінювати	за прийняття
інструментальних	фахової	лабораторних	результати	рішення щодо
досліджень.	лексики і	та	лабораторних	формулювання
	термінології,	інструментальн	та	результатів
	яка	их досліджень	інструментальн	лабораторних і
	використову-	та на їх	их досліджень	інструментальних
	€ться для	підставі		досліджень
	позначення	оцінити		
	органів і	інформацію		
	системи	щодо діагнозу		
	людського	хворого		
	тіла,			
	стандартних			
	методик			
	проведення			
	лабораторних			
	та			
	інструменталь			
	них			
3. Ведення	досліджень	Уміти	Ombin a pozzy	Цости
3. Ведення медичної документації	Використо-		Отримувати необхідну	Нести
модичної документації	вувати англійську	визначати	інформацію з	відповідальність
	мову у	джерело та місце	визначеного	за повноту та якість аналізу
	професійній			інформації та
•	професини	знаходження	джерела та на	тиформаци та

	діяльності лікаря	потрібної інформації залежно від її типу	підставі її аналізу формувати відповідні висновки	висновків на підставі її аналізу
4. Обробка державної, соціальної та медичної інформації	Знати систему офіційного документобігу в професійній роботі лікаря	Уміти визначати джерело та місце знаходження потрібної інформації залежно від її типу;	Отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела та на підставі її аналізу формувати відповідні висновки	Нести відповідальність за повноту та якість аналізу інформації та висновків на підставі її аналізу

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти и повинні

знати:

- загальнонаукову, галузеву і вузькогалузеву лексику;
- базову термінологію іноземною мовою, що стосується тематики дисципліни та фундаментальних медичних дисциплін
- правила словотвору
- терміни та терміноелементи греко-латинського походження
- граматичні явища, лінгвістичні та стилістичні особливості сучасної іноземної (англійської) мови медицини
- стратегії ведення дискусії іноземною мовою
- способи та засоби реферування та анотування необхідного матеріалу з іншомовного фахового тексту
- словники та ресурси для перекладу
- основні способи та прийоми перекладу з іноземної мови на українську та навпаки

вміти:

- використовувати знання, отримані на заняттях із фундаментальних медичних дисциплін і латинської мови в процесі вивчення іншомовних термінів на професійну тематику
- поєднувати знання фундаментальних медичних дисциплін та загальні знання під час дискусій іноземною мово
- використовувати знання іноземної мови за ситуативно зумовлених обставин: збір даних про скарги пацієнта, анамнез хвороби, проведення та оцінка результатів фізікального обстеження та ін.
- демонструвати професійні знання у навчальних ситуаціях
- формулювати результати індивідуального пошуку відповідно до тематики дисципліни

- визначати джерело та (або) місце знаходження потрібної інформації в залежності від її типу; отримувати необхідну інформацію з визначеного (іншомовного) джерела; обробляти та аналізувати отриману інформацію
- усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: вільне володіння англійською мовою за професійним спрямуванням при виконанні навчальних і/або професійних завдань.

Структура навчальної дисципліни

Структура наг			СЦП		та:							
	Кількість годин											
Назви змістових	денна форма							заочна форма				
модулів і тем	усього		У	тому	числі		усього		У	тому ч	ислі	
модультым		Л	П	лаб.	інд.	c.		Л	П	лаб.	інд.	c.
						p.						p.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
				Мод	уль 1.						•	
Тема 1.	9	-	4	_	-	5	-	-	_	-	-	_
Респіраторна												
система.												
Тема 2.	9	-	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Захворювання												
респіраторна												
система.												
Тема 3. Серцево-	10	-	4	-	-	6	-					
судинна система.												
Тема 4.	7	_	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Атеросклероз.												
Тема 5. Травна	10	-	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
система.												
Тема 6. Гастрит.	10	-	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Рак	7	-	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
шлунка.												
Тема 8. Печінка.	8	-	2	ı	-	6	1	-	ı	-	-	-
Тема 9. Гепатит.	8	-	2	ı	-	6	-	-	ı	-	-	-
Тема 10.	7	-	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Підсумковий												
контроль модуля												
1												
Усього годин	85		30	-	-	55	-	-	-	-	-	-
Модуль 2.												
Тема 11. Імунна	9	-	4	_	-	5	_	_	-	-	-	-
система.												

Тема 12. Алергія.	9	-	4	ı	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 13.	9	-	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Ендокринна												
система												
Тема 14.	7	-	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Захворювання												
ендокринної												
системи.												
Тема 15. Діабет.	9	-	4	ı	ı	5	ı	-	•	ı	ı	-
Тема 16. Нервова	11	-	4	-	-	7	1	1	1	-	-	
система.												
Тема 17.	9	-	4	-	-	5	1	1	1	-	-	-
Головний мозок.												
Тема 18. Органи	7	-	4	-	-	5	1	1	1	-	-	-
чуття.												
Тема 19.	9	-	4	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Захворювання												
ока.												
Тема 20.	9	-	4	-	-	5	-	1	-	-	-	-
Захворювання												
вуха.												
Тема 21.	7	-	2	-	-	5	-	1	-	-	-	-
Підсумковий												
контроль модуля												
2.												
Усього годин	95	-	40	•	•	55	1	-	-	ı	-	-
УСЬОГО	180	-	70	•	•	110	-	-	-	-	1	-

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

Не передбачено примірною програмою з дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)».

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті

Не передбачено примірною програмою з дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)».

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

Модуль № 1. Медична термінологія

№	Модуль № 1. Медична термінологія				
п/п	Назви тем	годин			
1.	Респіраторна система. Засвоїти медичну термінологію, що стосується дихальної системи. Відокремлювати твірну основу і компоненти терміну. Визначати локалізацію органів респіраторної системи. Описувати структуру і функції респіраторної системи. Опанувати граматичний матеріал з теми: Non-finite forms of the verb. Participle.	4			
2.	Захворювання респіраторної системи. Засвоїти релевантну термінологію. Вивчити словотворчі елементи, що позначають запалення різних органів. Називати основні захворювання респіраторної системи. Описувати симптоми захворювань. Опанувати граматичний матеріал з теми: Participle constructions.	4			
3.	Серцево-судинна система. Вивчити терміни, що описують роботу серця та кровоносних судин. Відокремлювати терміноелементи. Диференціювати кола кровообігу. Вести дискурс про серцевий цикл. Опанувати граматичний матеріал з теми: Subordinate clauses. Attributive clauses.	4			
4.	Атеросклероз. Вивчити активний вокабуляр теми. Відокремлювати твірні компоненти термінів і диференціювати їх значення. Давати визначення атеросклерозу. Називати причини і симптоми хвороби. Опанувати граматичний матеріал з теми: Subordinate clause. Adverbal clauses.	2			
5.	Травна система. Засвоїти терміни, які стосуються структури і функцій травної системи. Утворювати медичні терміни з окремих терміноелементів. Описувати структуру і функції травного тракту. Визначати локалізацію органів травного тракту.	4			
6.	Гастрит. Диференціювати словотворчі елементи. Давати визначення гастриту. Називати причини і симптоми хвороби. Робити повідомлення про перебіг захворювання та лікування.	4			
7.	Рак шлунка. Засвоїти релевантні клінічні терміноелементи. Давати визначення хвороби. Називати причини і симптоми хвороби. Описувати перебіг захворювання. Опанувати граматичний	2			

Індивідуальні завдання

- 1. Опрацювання додаткових матеріалів під час підготовки до участі в І і ІІ етапах Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальної дисципліни «Англійська мова».
- 2. Опрацювання літературних джерел, необхідних для виконання самостійних наукових досліджень і підготовка за їх результатами наукових публікацій і доповідей, створення презентацій.
- 3. Робота із словниками, довідниками, фаховою літературою.

Перелік теоретичних питань для підготовки до ПМК 1 Модуль № 1. «Медична термінологія»

Лексико-фонетичний матеріал:

- 1. Респіраторна система.
- 2. Захворювання респіраторної системи.
- 3. Серцево-судинна система.
- 4. Атеросклероз.
- 5. Травна система.
- 6. Гастрит.
- 7. Рак шлунка.
- 8. Печінка.
- 9. Гепатит.

Граматичний матеріал

- 1. Безособові форми дієслова.
- 2. Комплекси з інфінітивом, дієприкметником, герундієм.
- 3. Абсолютний дієприкметниковий зворот.

- 4. Типи підрядних речень.
- 5. Сполучники.
- 6. Дійсний і наказовий способи дієслова.

Модуль № 2. Медична термінологія

	Модуль № 2. Медична термінологія	
11.	Імунна система.	
	Вивчити терміни, що стосуються імунної системи. Визначати	
	терміноелементи греко-латинського походження. Називати	4
	типи імунітету. Робити повідомлення про форми	•
	профілактичних щеплень. Опанувати граматичний матеріал з	
	теми: Non-finite forms of the verb. Infinitive.	
12.	Алергія.	
	Знати термінологію, що позначає різновиди алергії. Володіти	
	словотворчими вміннями та навичками. Диференціювати	4
	типи алергії. Робити повідомлення про етимологію алергії.	7
	Опанувати граматичний матеріал з теми: Non-finite forms of	
	the verb. Infinitive.	
13.	Ендокринна система.	
	Засвоїти вокабуляр базових термінів теми. Вивчити терміни,	
	що стосуються ендокринної системи. Вести дискурс про	4
	органи ендокринної системи. Робити повідомлення про	
	функції наднирників, гіпофіза і підшлункової залози.	
14.	Захворювання ендокринної системи.	
	Відокремлювати твірну основу і компоненти терміну.	
	Засвоїти терміни даної теми. Називати причини і симптоми	2
	захворювань щитоподібної залози, наднирників. Опанувати	<i>L</i>
	граматичний матеріал з теми: Modal verbs and their equivalents	
	(revision).	
15.	Діабет. Засвоїти релевантні терміни. Перечислювати основні	
	чинники, що впливають на виникнення захворювання.	
	Розрізняти органотерапію і лікування синтетичними ліками.	4
	Описувати основні типи діабету. Опанувати граматичний	
	матеріал з теми: Modal verbs and their equivalents (revision).	
16.	Нервова система.	
	Вивчити словосполучення, що складають активний	
	вокабуляр. Називати органи нервової системи та їх функції за	
	морфемами. Засвоїти терміни, які стосуються структури і	4
	функцій нервової системи. Описувати структуру і фізіологію	
	нервової системи. Опанувати граматичний матеріал з теми:	
	Verbal nouns. Functions of 'one'.	

17. Головний мозок.	
Засвоїти терміни, що стосуються будови головного мозку.	
Диференціювати словотворчі елементи. Давати визначення	4
порушень кровообігу головного мозку. Вести дискурс про	•
будову головного мозку. Опанувати граматичний матеріал з	
теми: Sequences of tenses	
18. Органи чуття.	
Засвоїти словотворчі морфеми, що стосуються даної теми.	
Відокремлювати складові термінів. Описувати анатомічну	4
будову органів чуття. Вести дискурс про роль органів чуття.	
Опанувати граматичний матеріал з теми: Non-finite forms of	
the verb. Gerund.	
19. Захворювання ока.	
Засвоїти клінічні терміни захворювань ока. Виділяти	
словотворчі елементи. Називати причини основних	4
захворювань ока. Описувати симптоми та лікування.	
Опанувати граматичний матеріал з теми: Non-finite forms of	
the verb. Gerund.	
20. Захворювання вуха.	
Засвоїти клінічні терміни захворювань вуха. Виділяти основні	4
словотворчі елементи. Називати причини основних	4
захворювань вуха. Описувати симптоми та лікування.	
Опанувати граматичний матеріал з теми: Gerund construction.	
21. ПМК №2	2
Усього (1,3 кредити ECTS):	40
Разом (2,3 кредитів ECTS)	70

Індивідуальні завдання

- 1. Опрацювання додаткових матеріалів під час підготовки до участі в І і ІІ етапах Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальної дисципліни «Англійська мова».
- 2. Опрацювання літературних джерел, необхідних для виконання самостійних наукових досліджень і підготовка за їх результатами наукових публікацій і доповідей, створення презентацій.
- 3. Робота із словниками, довідниками, фаховою літературою.

Модуль № 2. «Медична термінологія»

Лексико-фонетичний матеріал:

- 1. Імунна система.
- 2. Алергія.
- 3. Ендокринна система.

- 4. Захворювання ендокринної системи.
- 5. Діабет.
- 6. Нервова система.
- 7. Головний мозок.
- 8. Органи чуття.
- 9. Захворювання ока.
- 10. Захворювання вуха.

Граматичний матеріал

- 1. Герундій. Герундіальні звороти.
- 2. Складний підмет.
- 3. Складний додаток.
- 4. Складносурядні речення.
- 5. Складнопідрядні речення. Типи підрядних речень.
- 6. Узгодження часів.
- 7. Пряма і непряма мова.
- 8. Умовні речення.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю та семестрової підсумкової атестації

- Навички аналітичного читання та перекладу.
- Навички непідготовленого монологічного мовлення.
- Навички діалогічного мовлення.
- Складання письмових інформаційних повідомлень з тем модуля.
- Написання анотації до фахового тексту.
- Навички швидкого безперекладного читання тестових завдань до ліцензійного іспиту «Крок 1. Медицина» з їх детальним розумінням.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий модульний контроль 3 дисципліни здійснюється ПО практичному завершенню вивчення модуля на останньому занятті. До підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та при вивчені модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (72б.).

Форма проведення підсумкового контролю ε стандартизованою і включає контроль теоретичної та практичної підготовки.

Регламент проведення підсумкового модульного контролю — 2 год.

Підсумковий модульний контроль складається з таких етапів:

I етап – письмова відповідь на тестові завдання формату A (бланковий або комп'ютерний тестовий контроль).

II етап – письмові відповіді на запитання та переклад речень з української на англійську мову. Здобувач вищої освіти отримує блок питань та речень, на які повинен відповісти письмово.

III етап – перевірка практичних навичок. Бесіда за однією з тем, які вивчалися впродовж модуля.

Максимальна кількість балів підсумкового контролю дорівнює 80. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо здобувач вищої освіти набрав не менше 50 балів.

Система поточного та підсумкового контролю

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувач вищої освіти:

«Відмінно» — здобувач вищої освіти володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, так і тестового контролю. Добре орієнтується в предметній термінології. Чітко формулює відповіді на поставлені запитання. Практична робота виконується в повному обсязі.

«Добре» – здобувач вищої освіти володіє знаннями в обсязі не менш ніж 75 – 89%, допускає несуттєві помилки, які виправляє, відповідаючи на запитання. Під час виконання тестових завдань відповідає на 75% питань. Практична робота виконана в повному обсязі, допускаються незначні помилки.

«Задовільно» — здобувач вищої освіти володіє знаннями по темі в обсязі не менше 60 — 74%, під час тестування відповідає не менш ніж на 60% запитань. Відповіді недостатньо точні, навідні запитання їх не відкореговують. Не в повному обсязі виконано практичну роботу.

«**Незадовільно**» — здобувач вищої освіти не засвоїв необхідний мінімум знань з теми заняття та тестування в межах 59%. Нездатний відповідати на навідні запитання, оперує неточними формулюваннями. Завдання тестового контролю виконані менш ніж на 59%. Практичними навичками не володіє.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою в багатобальну (максимум 120 балів) проводиться лише після останнього поточного заняття, яке передує ПМК. Конвертація проводиться за таким алгоритмом:

- а) підраховується середня оцінка здобувача вищої освіти за традиційною 4бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до цього модулю (з точністю до сотих бала);
- б) для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середня оцінка, отримана за традиційною 4-бальною шкалою, помножується на коефіцієнт 24.

Винятком ϵ випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка становить 2 бали. У цьому разі здобувач вищої освіти отриму ϵ 0 балів за багатобальною шкалою;

в) середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі (таблиця 1).

Таблиця 1

Відповідність середнього балу поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою сумарній оцінці поточної успішності за модуль

Середній бал	Бали за поточну	Середній бал	Бали за поточну
--------------	-----------------	--------------	-----------------

поточної	успішність після	поточної	успішність після
успішності за	конвертації	успішності за	конвертації
4-бальною шкалою	середнього балу	4-бальною шкалою	середнього балу
2,00	0	3,55	85
2,05	49	3,60	86
2,10	50	3,65	87
2,15	52	3,70	89
2,20	53	3,75	90
2,25	54	3,80	92
2,30	55	3,85	93
2,35	56	3,90	94
2,40	58	3,95	95
2,45	59	4,00	96
2,50	60	4,05	97
2,55	61	4,10	98
2,60	62	4,15	99
2,65	64	4,20	101
2,70	65	4,25	102
2,75	66	4,30	103
2,80	67	4,35	104
2,85	69	4,40	106
2,90	70	4,45	107
2,95	71	4,50	108
3,00	72	4,55	109
3,05	73	4,60	110
3,10	74	4,65	111
3,15	75	4,70	113
3,20	77	4,75	114
3,25	78	4,80	115
3,30	79	4,85	116
3,35	80	4,90	118
3,40	82	4,95	119
3,45	83	5,00	120
3,50	84		

ПМК проводиться після вивчення програми модуля з дисципліни на останньому занятті модуля. Для проведення ПМК використовуються години, передбачені в робочій програмі для практичних занять. До складання ПМК допускаються здобувачі вищої освіти, які відвідали всі практичні заняття (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку), виконали всі вимоги навчального плану та програми й набрали конвертовану суму балів не меншу за мінімальну — 72 бали.

Критерії оцінювання ПМК з латинської мови та медичної термінології повідомляються на першому практичному занятті модуля.

Результат складання ПМК оцінюється в балах. Максимальна кількість балів за результатами складання ПМК становить 80 балів.

Максимальна кількість балів за модуль становить 200 балів (**120 б.** – **за поточну діяльність** + **80 б.** – **за ПМК**).

Мінімальна кількість балів за результатами складання ПМК становить 50 балів, мінімальна кількість балів за модуль становить 122 бала (72 б. – за поточну діяльність + 50 б. – за ПМК).

Здобувачам вищої освіти, які за відповідний модуль мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0, звільняються від складання ПМК й автоматично (за згодою здобувача освіти) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці 2.

У разі, якщо здобувач івищої освіти хоче покращити свій результат, він з'являється на ПМК і складає його на загальних умовах.

Таблиця 2

Середній бал поточної	Бали за ПМК	Загальна	Традиційна оцінка за
успішності за		кількість балів	ПМК
4-бальною шкалою		за ПМК	
4,6	70	167	4
4,7	71	170	5
4,8	73	180	
4,9	77	190	
5,0	80	200	

Загальна оцінка з латинської мови та медичної термінології вираховується як середнє арифметичне балів за два модулі (таблиця 3).

Таблиця 3

Переведення середньої кількості балів за два модулі, передбачені програмою з дисципліни, у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою

y ipaginging ogniky sa i omibiloto mikalioto			
Середня кількість балів за обидва	Традиційна оцінка за		
модулі дисципліни	4-бальною шкалою		
122 – 139,99	3		
140 – 169,99	4		
170 – 200	5		

Оцінка з англійської мови (за професійним спрямуванням) виставляється здобувачу вищої освіти у «Відомість успішності здобувачів івищої освіти з дисципліни» та в залікову книжку студента протягом двох робочих днів після складання підсумкового модульного контролю.

Методи навчання

- 1. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративний; репродуктивний).
- 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності (проблемного викладу; частково-пошуковий).

3. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчальнопізнавальної діяльності.

Методи й форми контролю навчальних досягень здобувачів вищої освіти

Усний контроль:

- індивідуальне опитування;
- фронтальне опитування;
- самоконтроль.

Письмовий контроль

- виконання контрольних письмових робіт (диктанти, відповіді на запитання, виконання вправ та індивідуальних завдань);
  - виконання тестових завдань різного рівня складності;
  - програмований контроль;
  - контроль змістових модулів;
  - підсумковий модульний контроль.

Комбіноване опитування

Методичне забезпечення

- методичні вказівки для здобувачів вищої освіти;
- методичні рекомендації для викладачів.

Рекомендована література

Базова (наявна в бібліотеці)

- 1. Пісоцька О.О. English for Professional Purposes: Medicine / Знаменська І. В., Костенко В. Г., Бєляєва О. М. ВСВ «Медицина», 2018. 368 с.
- 2. Пісоцька О.О. Англійська мова для фахівців у галузі медицини. Частина ІІ / І.В. Знаменська, О.О. Пісоцька, В.Г. Костенко. Полтава: ТОВ "АСМІ", 2010. 191 с. Допоміжна
- 1. Єнікеєва А.Б. Англійська мова для медиків / А.Б. Єнікеєва, І.В. Корнейко. Харків: ХДМУ, 2000. 64 с.
- 2. Марковина И.Ю. Английский язык: учебник / И.Ю. Марковина, З.К. Максимова, М.Б. Вайнштейн; под. общ. ред. И.Ю. Марковиной [4-е изд., испр. и перераб.]. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. 368 с.
- 3. Українсько-англійський медичний словник Дорладна. Львів: Наутілус, 2006. Т. 1. 12001; Т. 2 1024.
- 4. Чурилов Л.П. Английский язык для медиков: учебник / Л.П. Чурилов, Ю.И. Строев, В.И. Утехин [и др.]. СПб.: ЭЛБИ-СПб, 2012. 312 с.
- 5. Chabner Davi-Ellen. Medical Terminology: A Short Course. W.B. Saunders Company, 2009. 241 p.
- 6. Glendinning E. Professional English in Use. Medicine. / Glendinning E., Howard R. Cambridge University Press, 2007.-173~p.
- 7. Györffy M. English for Doctors: Authentic Consulting-Room Activities for Doctors, Dentists, Students and Nurses / Maria Györffy. Passau: Schenk Verlag, 2010. 292 p

- 8. McCarter S. Oxford English for Careers: Medicine. Part 2 / S. McCarter. Oxford: Oxford University Press, 2010. 144 p.
- 9. Англо-русский медицинский энциклопедический словарь (адаптированный перевод 26-го издания Стедмана) / Главный редактор Чучалин А.Г., научн. ред. Улумбеков Э.Г., Поздеев О.К. М.: ГЭОТАР, 1995. 716 с.
- 10. Новий англо-український медичний словник / За ред. Ривкіна В.Л., Бенюмовича М.С. К.: Арій, 2007. 784 с.
- 11.Юдіна Є. Підручник англійської мови: підручник / Є. Юдіна, Л. Потяженко. Київ: Вища школа, 1994. 319 с.
- 12. Gotto Antonio M., Jr. The Cornell Illustrated Encyclopaedia of Health. Lifeline Press Washington, D.C. 2002. 1312 c.
- 13. Davidson's Principles & Practice of Medicine. Churchill Livingston, 2006. 1392 p.
- 14. Davies J.J. Essentials of Medical Terminology. Thomson Delmar Leaning, 2008. P. 406-471.
- 15. Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford University Press, 2005. 1899 c.
- 16. Pohl Alison. Test Your Professional English. Medical. Penguin English, 2002. 104 c.
- 17. Tortora G.J. Principles of Human Anatomy / G.J. Tortora, M. Nielsen // John Wiley and Sons, 2009. P. 821-860.
- 18. Urdang L. The Bantam Medical Dictionary. Bantam Books, 2009. 628 p.
- 19. Walker R. Human Body. Kingfisher Publications, 2006. P. 54-55.
- 20. Webster's New World Medical Dictionary. Wiley Publishing, 2008. 480 p.

Інформаційні ресурси

- 1. English in Professional Use: "Medicine". Reading-book / I.G. Romanko, O.O. Pisotska, I.V. Znamenska. Режим доступу : http://www.umsa.edu.ua/lecture/inmov/english_in_professional_use.pdf.
- 2. Bell English Online. Режим доступу: http://www.bellenglish.com/.
- 3. English with the BBC Service Режим доступу : http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/index.shtml
- 4. Oxford University Press. Режим доступу: http://www.oup.co.uk/
- 5. OUP online. Режим доступу: http://www.oup.com/online/
- 6. Oxford DNB, online references, etc. Режим доступу:
- 7. Longman Dictionary. Режим доступу: http://www.ldoceonline.com/
- 8. Internet Grammar of English (very academic). Режим доступу : http://www.ucl.ac.uk/internet-grammar/home.htm
- 9. English Grammar and Writing online. Режим доступу : http://www.edufind.com/english/grammar/

10. Good tests and exercises in English Grammar. – Режим доступу : http://www.usingenglish.com/online-tests.html

Укладено доц. Костенко В. Г.